

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLĂR JUDEȚEAN IAȘI
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE CHIMIE
EDIȚIA a XLVIII-a
IAȘI, 6 - 13 APRILIE 2014

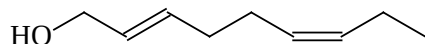
Proba teoretică
Clasa a X -a

Subiectul I **(20 de puncte)**

La următorii 10 itemi un singur răspuns este corect. Marchează cu **X** pe foaia de concurs răspunsul corect. **Nu se admit modificări și ștersături pe foaia de concurs.**

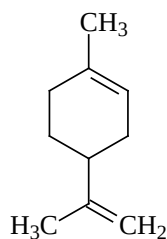
1. La clorurarea fotochimică a metanului ca produs secundar se formează etanul ca urmare a:
- dimerizării metanului;
 - formării intermediare a etenei;
 - formării intermediare a radicalilor $H\bullet$;
 - formării unor intermediari $CH_3CH_2\bullet$;
 - dimerizării radicalilor $CH_3\bullet$.

2. Denumirea IUPAC pentru următoarea substanță este:

- 2-trans-6-cis-nonadien-1-ol
 - 2,6-nonadien-1-ol
 - 3-cis-7-trans-nonadien-9-ol
 - alcool nonadienilic
 - alcool nonilic
3. Se oxidează 3 moli de acetilenă cu soluție de $KMnO_4$. Câte % molare de KOH rămân nereacționate în urma reacției cu produsul organic format.
- 15%
 - 30%
 - 75%
 - 25%
 - 50%
4. Un acid monocarboxilic nesaturat **A**, cu număr minim de atom de carbon are 4 izomeri geometrici și 5 izomeri de poziție ai grupării funcționale $-COOH$. Acidul A este:
- acid-2-vinil-2-butenic
 - acid-3,5-hexadienic
 - acid-2-metil-2,4-pentadienic
 - acid-2,4-hexadienic
 - acid-2-metil-3-pentenic

5. Limonenul se găsește în coaja de lămâie și are structura:

Numărul de legături eterogene este:

- a) 12
- b) 14
- c) 16
- d) 18
- e) 20

6. Un amestec de câte un mol de acizi benzentricarboxilici după încălzire se tratează cu soluție de NaHCO₃. Numărul total de moli de NaHCO₃ consumat este:

- a) 5
- b) 6
- c) 7
- d) 8
- e) 9

7. Se copolimerizează 100 moli amestec de butadienă și α -metilstiren aflate în raport molar de 3:1. Raportul molar în copolimer este de 2:1. Rămân necopolimerizați 5 moli de α -metilstiren. Ce procent molar de butadienă inițială rămâne necopolimerizat.

- a) 53,(3)%
- b) 46,(6)%
- c) 26,(6)%
- d) 6,(6)%
- e) 56,(6)%

8. Prin monodecarboxilarea unui compus organic **A**, masa scade cu 42,72% și rezultă **B** cu formula C_nH_{3n}N. Formula moleculară a compusului A este:

- a) C₃H₉NO₃
- b) C₄H₇NO₂
- c) C₃H₉NO₂
- d) C₅H₁₀NO₂
- e) C₄H₉NO₂

9. Alcoolul care prin oxidare energetică formează un amestec de patru acizi monocarboxilici omologi este:

- a) $\text{CH}_3-(\text{CH}_2)_{n+3}-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-(\text{CH}_2)_{n-1}-\text{CH}_3$
- b) $\text{CH}_3-(\text{CH}_2)_{n-2}-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-(\text{CH}_2)_{n+1}-\text{CH}_3$
- c) $\text{CH}_3-(\text{CH}_2)_{n+5}-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-(\text{CH}_2)_{n+1}-\text{CH}_3$
- d) $\text{CH}_3-(\text{CH}_2)_n-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-(\text{CH}_2)_{n+2}-\text{CH}_3$
- e) $\text{CH}_3-(\text{CH}_2)_{n-1}-\underset{\text{OH}}{\text{CH}}-(\text{CH}_2)_{n+2}-\text{CH}_3$

10. 3,7 g acid monocarboxilic saturat se dizolvă în apă formând 250 mL soluție ($\rho=1$ g/mL). O probă de 10 mL acid se neutralizează cu 10 mL soluție KOH având concentrația 0,2 mol /L. Dacă la esterificarea a 1 L soluție inițială de acid cu 1 L soluție etanol 92% ($\rho=0,8$ g/mL) se mai găsesc la echilibru 0,1 moli acid atunci K_c este egală cu:

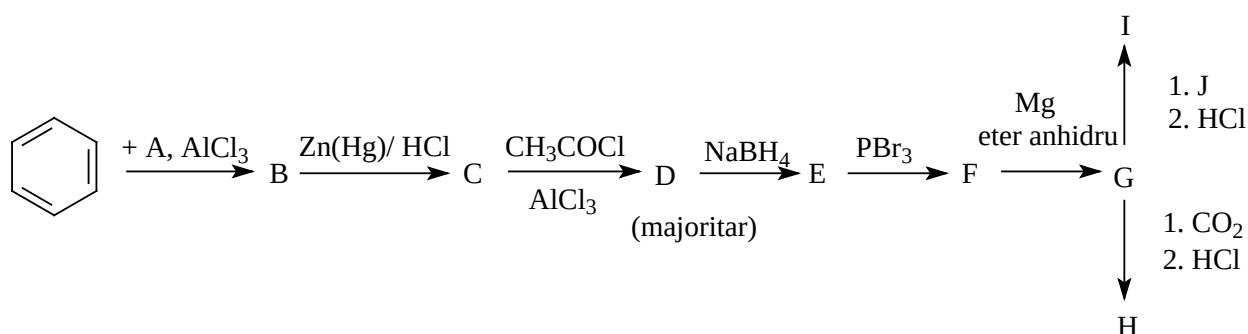
- a) 4,67
b) 3,10
c) 4,90
d) 4,30
e) 3,67

Subiectul al II-lea

(25 de puncte)

A.

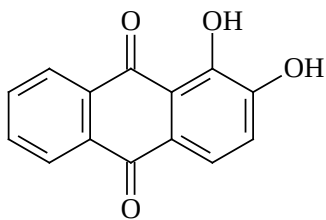
Identificați compușii A....J din următoarele transformări:

Compusul A este rezultatul tratării cu PCl_5 a acidului monocarboxilic saturat care conține 36,36% O și care are 3 atomi de carbon primari, iar J este o cetonă aromatică care conține 13,33% O.

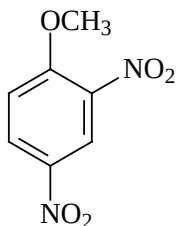
B. Sintetizați compușii de mai jos pornind de la materiile prime indicate:

a.

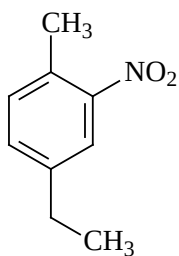
de la 1,2-dihidroxibenzen și unul dintre izomerii xilenici;

b.

de la benzen și metanol;

c.

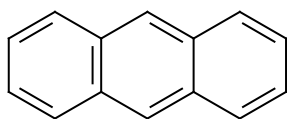
de la toluen.

Subiectul al III-lea

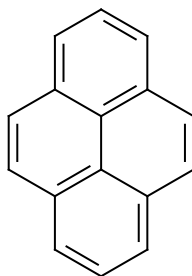
(25 de puncte)

A.

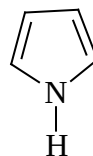
Se dau formulele de mai jos:

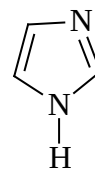
1.

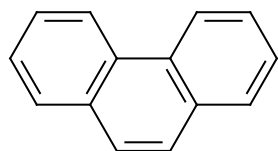
3.

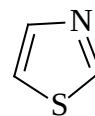
4.

5.

2.

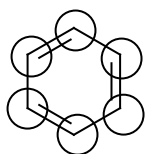
6.

Se cere:

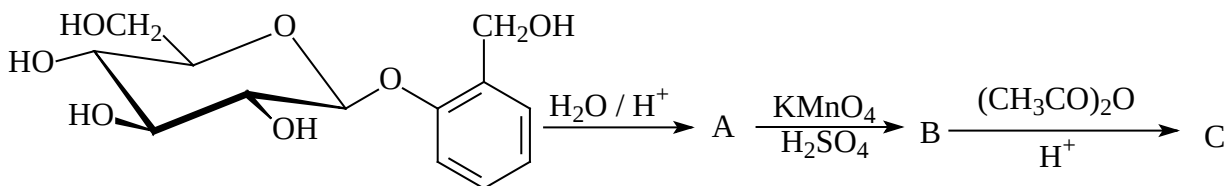
a. care dintre substanțele 16 sunt aromatice;

b. care sunt condițiile pe care le îndeplinesc aceste substanțe pentru a fi considerate aromatice;

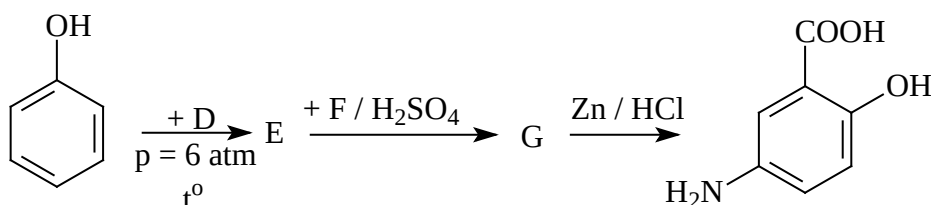
c. pentru fiecare sistem aromatic încercuiți atomii care participă la sistemul aromatic
De exemplu:

B.1 Efectele benefice ale extractului de salcie sunt cunoscute din antichitate. *Salicina* (I) izolată din acesta este o β -glicozidă și este responsabilă pentru efectul analgezic al scoarței de salcie. Completați schema de mai jos și identificați compușii AC de mai jos, în care C este acidul acetilsalicilic cunoscut drept *Aspirină*.

B.2. Mesalazina este un compus folosit în tratamentul unor afecțiuni gastro-intestinale.

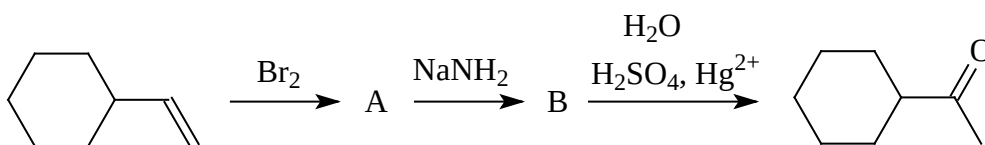

Identificați compușii D G.

Subiectul al IV-lea (30 de puncte)

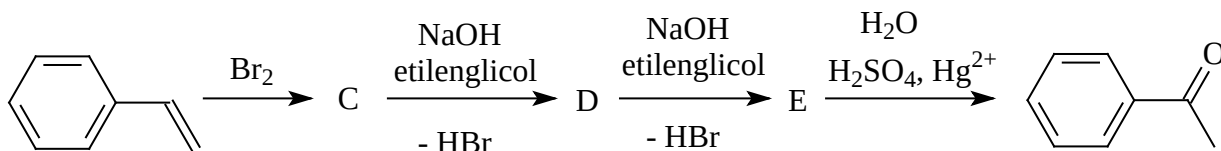
A.

a. Sinteza acetil-ciclohexanului se face plecând de la vinilciclohexan conform schemei de mai jos:

Identificați A și B.

b. Una dintre căile de sinteză posibile pentru acetofenonă este redată în schema de mai jos:

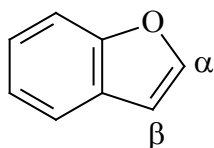

1. Identificați C E.

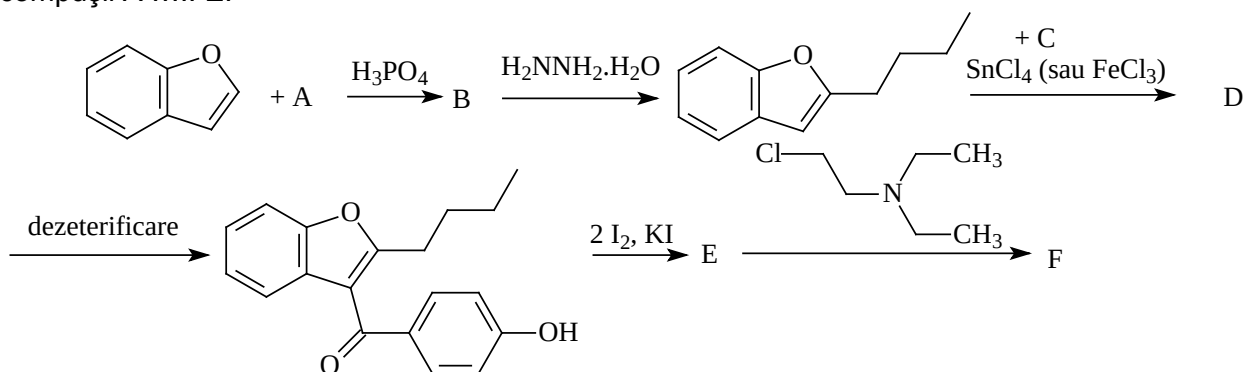
2. Compusul D poate prezenta izomeri geometrici. Există un izomer a lui D care se formează preferențial. Care este acesta?

B.

Benzofuranul este un compus heterociclic aromatic care dă reacții de substituție electrofilă preferențial în poziția α , iar când această poziție este ocupată, în β .

Amiodarona este un medicament antiaritmie folosit pe scară largă. Deduceți formula amiodaronei F care se poate obține conform succesiunii de reacție de mai jos, precum și compușii A E:

Mase atomice C = 12; H = 1; N = 14; O = 16; K = 39

Notă: Timp de lucru 3 ore.

Comisia Centrală a Olimpiadei
Naționale de Chimie
Vă urează
Succes!

Subiecte propuse de:

conf. dr. Tomas Ștefan, *Universitatea Politehnica București*

prof. Pop Mariana, *Liceul Teoretic Emil Racoviță, Baia Mare*

prof. Milica Alexandru, *Școala Gimnazială nr. 24, Constanța*

prof. Rosenschein Mariana, *Colegiul Național Gheorghe Vrânceanu, Bacău*

prof. dr. Irsai Izabella, *Școala Gimnazială Serafim Duicu, Tg. Mureș*